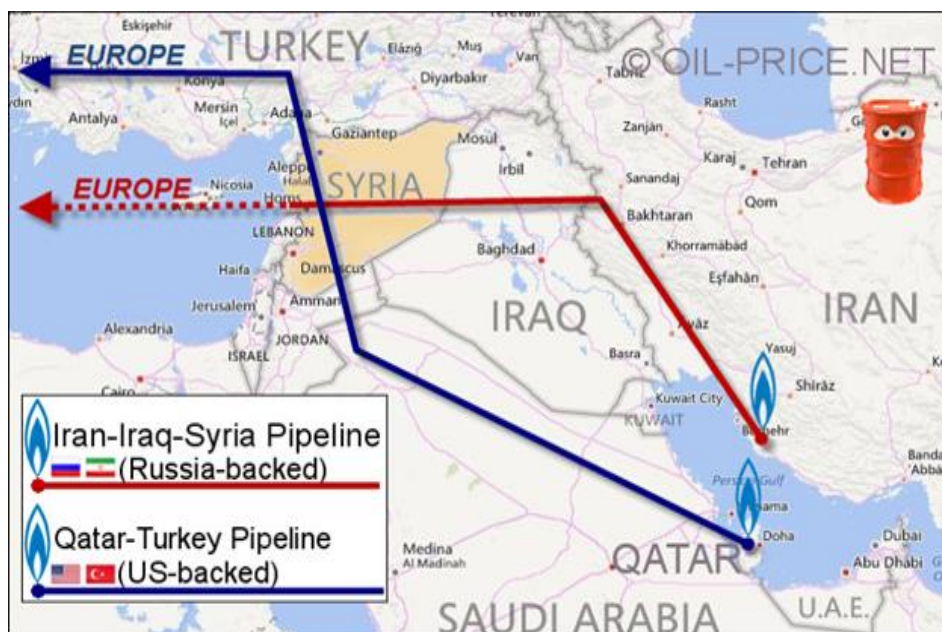

Τα Αίτια Καταστροφής της Συρία: Ο Ανταγωνισμός των Αγωγών Φυσικού Αερίου.

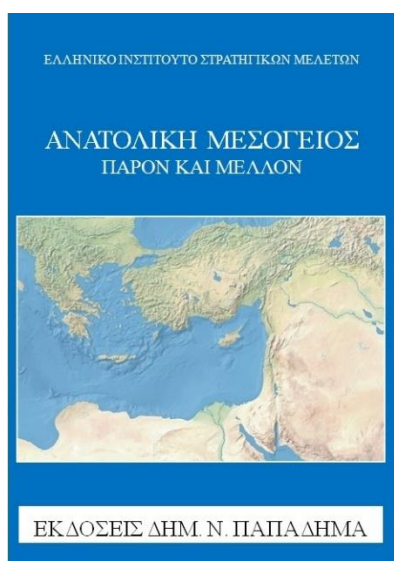
Οι δύο προτεινόμενοι στην Συρία Αγωγοί Φ/Α.

Ιωάννης Μπαλτζώης*

Οι εξελίξεις στην Συρία, δεν ήταν ούτε ξαφνικές, ούτε απρόβλεπτες, αλλά μεθοδευμένες και οργανωμένες. Και πίσω από τις ραγδαίες εξελίξεις, κυρίαρχο ρόλο είχε μια τζιχαντιστική οργάνωση, η Χαγιατ Ταχρίμ αλ Σιάμ (HTS), η συνέχεια της Αλ Νούσρα, θυγατρική της Αλ Κάιντα, κατέλυσε μέσα σε 192 ώρες την συριακή κυβέρνηση του προέδρου Άσαντ, όπου το κόμμα Μπάαθ κυβερνούσε επί 61 ολόκληρα χρόνια την χώρα. Και τούτο γιατί τα συμφέροντα διαφόρων χωρών, όπως των ΗΠΑ, του Ηνωμένου Βασιλείου, βεβαίως της Τουρκίας επέβαλλαν την πτώση του Άσαντ και στην θέση του την τοποθέτηση ενός τζιχαντιστή από τα παλιά, του Νο 2 της Αλ Κάιντα, του Αμπού Μοχάμεντ αλ Γκολάνι. Δηλαδή ενός επικηρυγμένου με 10 εκατομμύρια δολάρια τζιχαντιστή. Φυσικά όλα τα ΜΜΕ της Δύσης έκαναν μια αξιοζήλευτη προσπάθεια ξεπλύματος του παρελθόντος του, αναδιαμόρφωσης του προφίλ του επί το δυτικότερο, κάνοντας τον ως τον «τζιχαντιστή με το κουστούμι», όπως εύστοχα αναλύθηκε σε αμερικανικό άρθρο. Η στόχευση της Συρίας και η καταστροφή της προκαλεί ερωτήματα. Σε αυτά, το βιβλίο του ΕΛΙΣΜΕ με τίτλο «Ανατολική Μεσόγειος, Παρόν και Μέλλον» πριν επτά χρόνια (Εκδόσεις Παπαδήμα, 2017), αναλύει, εξηγεί και αποκαλύπτει τι ακριβώς συμβαίνει. Σε αυτό, ο υπογράφων, που συμμετέχει στην συγγραφή του βιβλίου, εδώ αναλύει

γιατί η Συρία βρέθηκε στο στόχαστρο οικονομικών συμφερόντων και κρατών. Ακολουθεί το κείμενο ακριβώς του υποφαινομένου, όπως στο βιβλίο ,που αναφέρεται στην Συρία και την αιτία του συνεχιζόμενου πολέμου στην Συρία.

Το βιβλίο «Ανατολική Μεσόγειος. Παρόν και Μέλλον» του ΕΛΙΣΜΕ, εκδόσεως 2017.

Ο ανταγωνισμός των αγωγών Φυσικού Αερίου.

«Γιατί τόσο μένος και σκληρότητα για τη Συρία και ιδιαίτερα για τον πρόεδρό της Μπασάρ Άσαντ; Σε ένα εξαιρετικό του άρθρο στο περιοδικό Politico, ο Ρόμπερτ Κένεντυ τζούνιορ¹ με τίτλο «Why the Arabs Don't Want Us in Syria» (Γιατί οι Άραβες δεν μας θέλουν στη Συρία) και υπότιτλο «They don't hate our freedoms. They hate that we've betrayed our ideals in their own countries - for oil»² (Δεν μισούν τις ελευθερίες μας. Μισούν το ότι έχουμε προδώσει τα ιδανικά μας στις χώρες τους για το πετρέλαιο) εξηγεί με γλαφυρό τρόπο τι συμβαίνει στην περιοχή και αποκαλύπτει τη «βρώμικη και κρυφή» εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή. Αποκαλύπτει, ότι η απόφαση των ΗΠΑ να οργανώσουν την εκστρατεία για την ανατροπή του Άσαντ στη Συρία, βασίστηκε στην άρνησή του να δεχτεί το πέρασμα ενός αγωγού που θα πήγαινε από το Κατάρ προς την Ευρώπη, δηλαδή όταν το Κατάρ προσφέρθηκε να κατασκευάσει έναν αγωγό αξίας δέκα δισεκατομμυρίων δολαρίων που θα περνούσε από τη Σαουδική Αραβία, την Ιορδανία, τη Συρία και την Τουρκία.³ Αμέσως μετά την άρνηση του Άσαντ, οι μυστικές υπηρεσίες των ΗΠΑ, του Κατάρ και της Σαουδικής Αραβίας, άρχισαν να χρηματοδοτούν την αντιπολίτευση στη Συρία και να προετοιμάζουν την ανατροπή του. Ο Ρόμπερτ Κένεντυ εκτιμά, πως ο Άσαντ είναι περισσότερο διαλλακτικός από τα σουνιτικά βασίλεια καθώς η χώρα του έχει μια κοσμική και πλουραλιστική ελίτ αντί των αντίστοιχων θεοκρατικών. Επιπλέον, ο Άσαντ έδωσε όλες τις

¹Ο Ρόμπερτ Κένεντυ τζούνιορ, είναι υιός του δολοφονημένου το 1968 γερουσιαστή Ρόμπερτ Κένεντυ, αδελφού του επίσης δολοφονημένου Προέδρου των ΗΠΑ Τζον Κένεντυ. Είναι συγγραφέας, νομικός, αρθρογράφος και περιβαλλοντολόγος ακτιβιστής.

²<http://www.politico.com/magazine/story/2016/02/rfk-jr-why-arabs-dont-trust-america-213601> (28.1.17)

³<http://www.politico.com/magazine/story/2016/02/rfk-jr-why-arabs-dont-trust-america-213601> (28.1.17)

πληροφορίες στη CIA μετά τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη, λέει ο Κένεντυ⁴

Ο σουνιτικός αγωγός.

Και επειδή ο Κένεντυ το αποκάλυψε, ας το αναλύσουμε περισσότερο. Στο πλαίσιο για απεξάρτηση της Ευρώπης από το Ρωσικό φυσικό αέριο, γεωστρατηγική επιδίωξη των ΗΠΑ, για να μην ελέγχεται η Ευρώπη από τη Ρωσία, αλλά και στην πολιτική απομόνωσής της και περίσφυσή της, ώστε να μην καταστεί δυνητικός αντίπαλος στον μονοπολικό κόσμο που επεδίωκαν οι ΗΠΑ, αντανάκλαται η εγκαινίαση, με τις ευλογίες των ΗΠΑ, του ανταγωνιστικού Νότιου Ενεργειακού Διαδρόμου, για τη μεταφορά φυσικού αερίου από το Αζερμπαϊτζάν, μέσω Τουρκίας, Ελλάδος, Αλβανίας και Ιταλίας μέσω μιας σειράς αγωγών όπως οι TANAP, TAP και IGI- Ποσειδών. Με δεδομένο, ότι η ενεργειακή αυτή ποσότητα δεν θα επαρκούσε, σχεδιάστηκε η προμήθεια επιπλέον ποσοτήτων φυσικού αερίου από τα πλούσια κοιτάσματα South Pars της Σαουδικής Αραβίας αξιοποιώντας και τις άριστες σχέσεις μεταξύ Σαουδικής Αραβίας και των υπολοίπων Μοναρχιών του Κόλπου με ΗΠΑ και Ευρώπη. Ο αγωγός θα ξεκινούσε από τη Σαουδική Αραβία, θα περνούσε από την Ιορδανία (υπήρχε και εναλλακτική να παρακαμφθεί η Ιορδανία), τη Συρία και θα έφθανε στην Τουρκία, όπου θα αξιοποιούσε τις έτοιμες εγκαταστάσεις και τους υφιστάμενους αγωγούς, με τελικό προορισμό την Ευρώπη.⁵ Το κοιτάσμα South Pars/North Dome στον Περσικό Κόλπο, βρίσκεται σε 3.000 μέτρα βάθους και ανήκει κατά τα 2/3 στο Κατάρ και κατά 1/3 περίπου στο γειτονικό Ιράν. Σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας (IEA) είναι δυναμικότητας 51 τρισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου και 7,9 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων συμπυκνωμένου φυσικού αερίου.⁶

Όμως, ο Σύριος πρόεδρος Άσαντ, αρνήθηκε να υπογράψει τη συμφωνία για τη δημιουργία του εν λόγω (σουνιτικών συμφερόντων) αγωγού. Η στάση του αυτή δημιούργησε πολλά ερωτηματικά, ως προς το κατά πόσο ο πρόεδρος Άσαντ έγινε υποχείριο ή δέχθηκε πιέσεις από τη Μόσχα, παραδοσιακό σύμμαχο και φίλο της Δαμασκού και σημαντικό πόλο ισχύος και επιρροής της Συρίας. Στις 30 Αυγούστου 2013 ο έγκυρος «The Guardian» έγραφε για το θέμα: «Ο Άσαντ αρνήθηκε να υπογράψει την προτεινόμενη συμφωνία με το Κατάρ και την Τουρκία, με την οποία θα κατασκευαζόταν αγωγός από το κοιτάσμα North Field Κατάρ, το οποίο είναι συνεχόμενο με το κοιτάσμα South Pars, ο οποίος μέσω Σαουδικής Αραβίας, Ιορδανίας, Συρίας θα έφθανε στην Τουρκία. Το σκεπτικό του Άσαντ ήταν να προστατεύσει τα συμφέροντα των Ρώσων συμμάχων του, οι οποίοι είναι οι κορυφαίοι προμηθευτές φυσικού αερίου στην Ευρώπη»⁷.

Ο σιιτικός αγωγός.

Στο ίδιο άρθρο, ο αρθρογράφος Ahmed Nafeez, συνεχίζει σχετικά με τον ανταγωνιστικό αγωγό σιιτικών συμφερόντων: «Αντί αυτού, το επόμενο έτος

⁴<http://www.politico.com/magazine/story/2016/02/rfk-jr-why-arabs-dont-trust-america-213601> (28.1.17)

⁵Μάζης, Ι., Γεωπολιτική και Γεωστρατηγικές της Συριακής Κρίσεως, (Εκδόσεις Λειμών 2016), σ 104-105.

⁶IEA report (Goo.gl,2016) <http://goo.gl/SXlzvi> accessed 7.12. 2016

⁷Ο.π. καθώς και <https://www.theguardian.com/environment/earth-insight/2013/aug/30/syria-chemical-attack-war-intervention-oil-gas-energy-pipelines>

(2011), ο Άσαντ συνέχισε τις διαπραγματεύσεις για ένα εναλλακτικό σχέδιο αγωγού με το Ιράν, αξίας 10 δισεκατομμυρίων δολαρίων, σύμφωνα με το οποίο ο προταθείς αγωγός αφού θα διερχόταν από το Ιράκ, θα περνούσε από τη Συρία και θα επέτρεπε δυνητικά στο Ιράν να προμηθεύσει με φυσικό αέριο την Ευρώπη από το κοιτάσμα του, το South Pars, το οποίο μοιράζεται με το Κατάρ»⁸. Έτσι, τον Ιούλιο του 2011, Ιράν, Ιράκ, Συρία ανακοίνωσαν ότι σχεδιάζουν αγωγό με σκοπό την προμήθεια της Ευρώπης με φυσικό αέριο από το South Pars, με πρώτο σταθμό οργανωμένες εγκαταστάσεις και διυλιστήριο στη Δαμασκό και κατάληξη στις Μεσογειακές ακτές, ενώ Ιρανοί αξιωματούχοι δήλωναν, ότι είναι επιθυμία της Τεχεράνης να υπάρξει διασυνδεδετήριος αγωγός προς τον Λίβανο.⁹

Η προκαταρκτική συμφωνία υπογράφηκε στις 25 Ιουλίου του 2011, στην Ασαλούγια, στην επαρχία Μπουσέρ του νοτίου Ιράν. Ο αγωγός θα είχε διάμετρο διατομής 140 εκατοστά και μήκος περί τα 5.600 χιλιόμετρα. Η ετήσια δυναμικότητά του θα άγγιζε τα 40 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα. Δηλαδή θα είχε δυνατότητα τροφοδοσίας στο 80% του φυσικού αερίου που προμηθεύει την Ευρώπη ετησίως ο αγωγός Nord Stream. Το Μνημόνιο Συνεργασίας υπογράφηκε τον Ιούλιο του 2012, με στόχο την αποπεράτωση του αγωγού εντός του 2016, κάτι που φυσικά δεν ελετετεύθη κυρίως λόγω του προκληθέντος πολέμου από τους έχοντες συμφέροντα στη Συρία, που ξέσπασε και επεκτάθηκε αστραπιαία σε όλη την χώρα, αλλά και λόγω των οικονομικών κυρώσεων εναντίον του Ιράν.¹⁰ Ωστόσο, το Ιράν και το Ιράκ υπέγραψαν, τον Ιούλιο του 2013, συμφωνία προμήθειας ιρανικού φυσικού αερίου στις ιρακινές εγκαταστάσεις της Βαγδάτης και της Ντιγιάλα, ύψους 1,4 δισεκατομμυρίων κυβικών ποδών ημερησίως, για διάστημα 10 ετών¹¹.

Έτσι λοιπόν διαπιστώνουμε, ότι η Συριακή ανθρωποσφαγή, δεν ήταν ούτε τυχαία, ούτε αποτέλεσμα επιθυμίας του Συριακού λαού για δημοκρατία και ελευθερία ή και άλλα επαναστατικά, αλλά μεθοδευμένοι σχεδιασμοί, για καθαρά ενεργειακά συμφέροντα άλλων χωρών, με γνώμονα το δίπολο Σουνιτικό-σιϊτικό Ισλάμ, θυμίζοντας εντόνως την τεχνική αποτύπωση ενός στρατηγικού παιγνίου μηδενικού αθροίσματος της θεωρίας των παιγνίων. Η Συρία συνιστά τη μοναδική χώρα της περιοχής, από την οποία περνούν δύο σχεδιασμένες διαδρομές αγωγών φυσικού αερίου, με συνέπεια να επωφελείται και στις δύο περιπτώσεις. Εν τούτοις, στην περίπτωση του Σιϊτικού αγωγού, συνυπολογίζοντας την Ιρανική παραδοσιακή επιρροή και το φιλο-ιρανικό καθεστώς, αλλά και την Ρωσική επιρροή και προστασία, το κέρδος αναμενόταν πολύ μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο Σουνιτικό. Θα λέγαμε, ότι η σημασία του Σιϊτικού αγωγού επεκτείνεται στον υψίστης σημασίας πυλώνα, της άμυνας και της ασφάλειας, αναδεικνύοντας χαρακτηριστικά υψηλής πολιτικής και στρατηγικής από την πλευρά της Συρίας.

Και τα αποτελέσματα αυτής της στρατηγικής είναι εμφανή σήμερα (το 2017), μετά από έξι χρόνια πολέμου και του ρόλου και της βοήθειας που δέχθηκε η Συρία, από το Ιράν και την φιλο-ιρανική Χεζμπολάχ και κυρίως από τη Ρωσία, που αντέστρεψε τις δυσμενείς εξελίξεις, με αποτέλεσμα η Συρία και ο Αραβικός Συριακός στρατός από κατάσταση άμυνας, σύμπτυξης και

⁸Ο.π. άρθρο του The Guardian.

⁹Μάζης, Ι.: «Γεωπολιτική και Γεωστρατηγικές της Συριακής Κρίσεως», (Εκδόσεις Λειμών 2016), σ. 107.

¹⁰Ο.π. σ. 107-108.

¹¹Iran-US Energy Information Administration (EIA) και Μάζης Ι.: «Γεωπολιτική και Γεωστρατηγικές της Συριακής Κρίσεως», (Εκδόσεις Λειμών 2016), σ. 107-109.

απώλειας εδαφών, να περιέλθει σε προελαύνουσα και επιθετική κατάσταση, με απελευθέρωση εδαφών και σημαντικών πόλεων (π.χ. το μαρτυρικό Χαλέπι), το δε Ισλαμικό Κράτος, η κυρίαρχος δύναμη των τζιχαντιστών να περιέλθει σε κατάσταση υποχώρησης, απώλειες εδαφών και γενικά σε κατάσταση επερχόμενης ήττας.»

Επίλογος

Δυστυχώς η καταστροφή για την Συρία, ολοκληρώθηκε με μια νέα κυβέρνηση δημοκρατών στις ΗΠΑ και δη του προέδρου Μπάιντεν, που κλείνει οριστικά τον κύκλο του με τρεις πολέμους: Ουκρανία, Γάζα και Συρία. Και σε ότι αφορά την Συρία, έχω την άποψη ότι το κακό τώρα αρχίζει. Μπορεί ο Γκολάνι (και όχι Τζουλάνι) να «μεταμορφώθηκε» από τους δυτικούς «image makers» σε σύγχρονο ηγέτη, το DNA είναι το ίδιο με την πίστη του στο εξτρεμιστικό Ισλάμ. Ακόμη η Συρία είναι μια πολιπολιτισμική, πολυθρησκευτική κοινωνία, η οποία μέχρι τον πόλεμο το 2011 είχε βρει την χρυσή τομή και συμβίωναν όλοι ειρηνικά. Και όλα αυτά άλλαξαν, ώστε να εκτιμάται ότι πλέον η διάσπαση που ήδη βλέπουμε να υλοποιείται επί του πεδίου, μαζί με τις εισβολές γειτονικών κρατών (Τουρκία, Ισραήλ) και τις γεωστρατηγικές επιδιώξεις και άλλων κρατών, όπως ΗΠΑ, Η.Β., Ιράν, Ρωσία κλπ. θα οδηγήσει την ήδη κατεστραμμένη αυτή χώρα, σε ένα νέο πεδίο αντιπαράθεσης με ενδεχομένως καταστρεπτικότερες συνέπειες.

****Ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης είναι αντιστράτηγος (ε.α.), με Μεταπτυχιακό (M.Sc.) στην Γεωπολιτική από το ΕΚΠΑ, πρόεδρος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛΙΣΜΕ).***